

B-6 Doktorgradsstipendiat (PhD) ved NTNU

Satsingsområde

B: Rekruttering

Forslagsstiller

Arbeidsutvalget i VASK

Målsetting

NTNU har tatt initiativ til et doktorgradsstipendiat som i hovedsak skal finansieres av Norsk Vann og kommuner. NTNU skriver i sin henvendelse: «Norsk VA bransje trenger personer med doktorgradskompetanse og derigjennom forskningskompetanse. Dette er særlig viktig for å sikre langsiktig rekruttering til lærestedene, men også for evne til innovasjon og fornyelse i de store kommunene og konsulentselskapene. Vi mener at Norsk Vann og de store kommunene bør ha en sterk egeninteresse av langsiktig kompetanseutvikling innen VA i Norge på dette nivået.»

Målet med prosjektet er å øke vannbransjens synlighet i studentmiljøet og motivere studenter til å ta VA-utdanning. Dermed kan prosjektet bidra til langsiktig kompetanseøkning innen VA-feltet i Norge. At kommuner og VA-selskaper støtter et doktorgradsstipend vil også bidra positivt til bransjens omdømme.

Bakgrunn

Vannbransjen har lenge hatt utfordringer med rekrutteringen, spesielt på ingeniør- og sivilingenørnivå. De siste årene er det iverksatt flere tiltak for å bedre rekrutteringen. Bl.a. har Norsk Vann og flere kommuner vært aktive på rekrutteringsdager både på NTNU og andre undervisningsinstitusjoner. Lærebok i vann- og avløpsteknikk er også et viktig tiltak for bedre rekruttering. Alt dette har gitt noen resultater, men innsatsen må fortsette og forsterkes hvis det skal oppnås balanse mellom utdanning og kompetansebehov.

Prosjektopplegg/kort beskrivelse

På kort sikt er doktorgradsarbeider viktige som rollemodeller for rekruttering av nye studenter til masterprogrammene og for å sikre god kvalitet på gjennomføringen av disse programmene. Doktorgradsstudenter deltar som øvingslærere for studentene og bidrar derved til bedre oppfølging og bedre kvalitet på undervisningen.

For at kommunenes målsetting med prosjektet skal kunne nås, er det noen viktige forutsetninger som må oppfylles:

- Kandidaten som engasjeres må være norsktalende, ha gode sosiale evner og skape god kontakt mellom NTNU, kommunene og vannbransjen forøvrig
- Kandidaten må ha gode formidlingsevner, kunne gjøre VA-faget spennende og bidra til å løfte interessen for VA-studier ved NTNU
- Valgt tema for doktorgradsarbeidet må være dagsaktuelt for norske kommuner

Prosjektet vil pågå i 4 år. Det vil si to år utover nåværende prosjektperiode i prosjektsystemet i Norsk Vann. Det antas imidlertid at bransjen vil ha rekrutteringsutfordringer også i et lengre perspektiv, og at rekruttering vil være like aktuelt i neste prosjektperiode.

Norsk Vann og kommunenes forpliktelser ved å gå inn i prosjektet begrenser seg til 4 år. En eventuell ny periode med doktorgradsstipendiat må besluttes på fritt grunnlag avhengig av erfaringer og nytte av første periode.

Som del av prosjektet har Norsk Vann, NTNU og Trondheim kommune (som representant for VASK) sendt inn søknad om offentlig PhD til Norges Forskningsråd. Søknadsfristen var 1. september 2014. I slutten av oktober 2014 fikk vi svar på at søknaden var godkjent. Det betyr at vi får finansiell støtte fra Forskningsrådet på deler av kostnadene knyttet til gjennomføringen av 75 % av doktorgradsarbeidet. De siste 25 % må kommunene og Norsk Vann dekke selv. I tillegg til at det er sendt søknad for en doktorgradsstipendiat på vegne av Norsk Vann, har også Trondheim kommune sendt søknad for egen kandidat, denne er også godkjent i Forskningsrådet. Dermed blir det oppstart på to doktorgradsarbeider i 2015.

Organisering/deltagere

NTNU vil forestå den praktiske organiseringen av prosjektet. Det bør etableres en styringsgruppe med representanter for de deltakende kommuner og selskaper. Styringsgruppen skal være kontaktpunktet mellom kommunene og NTNU og bidra med «brukerkompetanse» inn i prosjektet. Norsk Vann er sekretær for styringsgruppen og bistår med det praktiske arbeidet fra brukersiden.

Kostnader/finansiering

Det er foreslått at VASK-kommunene bidrar med inntil 50.000,- kroner hver per år. For å iverksette prosjektet forutsettes minimum 10 enkeltbidrag av denne størrelsen. Det bør åpnes for mindre bidrag fra andre kommuner. Videre foreslås at prosjektsystemet i Norsk Vann bevilger inntil 500.000,- per år i 4 år. Beløpet reduseres hvis spleiselaget mellom kommuner og selskaper bidrar med mer enn 500.000,- årlig.

Prosjektkostnader finansiert av Norsk Vann prosjekt er kr 5000 000 per år i fire år (2014 og 2015 under ett)
Prosjektet har følgende budsjettposter:

<i>Kostnader</i>	2014	2015	2016	2017	2018
Bidrag til PhD	-	393 000	451 000	429 000	450 000
Prosjektadministrasjon	50 000	57 000	49 000	71 000	50 000
Totalt	50 000	450 000	500 000	500 000	500 000

<i>Finansiering</i>					
Norsk Vann prosjekt	50 000	450 000	500 000	500 000	500 000
Ekstern	-				
Totalt	50 000	450 000	500 000	500 000	500 000

I tillegg kommer bidragene fra VASK-kommunene. Disse bidragene er fremforhandlet i egen samarbeidsavtale mellom Trondheim kommune og Norsk Vann. Under følger utdrag fra samarbeidsavtalen som omhandler det økonomiske bidraget:

Norsk Vann, gjennom finansiering fra VASK og prosjektsystemet, og med støtte fra Norges forskningsråd skal finansiere doktorgraden i 75% stilling. Dette skal inkludere reisekostnader knyttet til samme stillingsbrøk. Samarbeidet har en varighet på 4 år fra 1. januar 2015 til 31. desember 2018.

Under følger oversikt over budsjett for doktorgradsarbeidet, jf. tilsagn fra Norges forskningsråd datert 7. november 2014. Tall i 1000 kr:

Budsjett (tall i tusen)	2015	2016	2017	2018	Sum
Veiledning NTNU	69	72	75	78	294
Indirekte kostnad NTNU	205	223	241	261	930
Driftskostnader feltanalyser	30	30	30	30	120
Dr.kostn. konferanser, reiser	20	100	20	20	160
Lønnskostnader PhD	600	621	643	665	2.529
Sum utgifter/kostnader	924	1.046	1.009	1.054	4.033
Forskningsrådets bidrag	364	377	390	401	1.532
Rest til fordeling	560	669	619	653	2.501
50%bidrag fra NV-prosjekt	280	335	309	327	1.251
50% VASK-kommunene	280	335	309	327	1.251
Pr VASK-kommune	28	33	31	33	125

Hver av de 10 VASK-kommunenes andel blir følgende:

År 2015: 28.000 kr.

År 2016: 33.000 kr.

År 2017: 31.000 kr.

År 2018: 33.000 kr.

VASK-kommunene og prosjektsystemet i Norsk Vann skal videre finansiere den stillingsandelen som ikke inngår i doktorgraden i samme 4 års periode; dvs. 25% stilling. Denne stillingsandelen skal benyttes til undervisning på utvalgte høgskoler, samt til å styrke undervisnings- og veiledningskapasiteten på NTNU, knyttet til vannbransjefaget. Dette gjelder også reiseutgifter knyttet til samme stillingsbrøk.

Budsjett (tall i tusen)	2015	2016	2017	2018	Sum
Dr.kostn. Reiser/undervisning	25	25	25	25	100
Lønnskostnader 25%	200	207	214	222	843
Sum utgifter/kostnader	225	232	239	247	943
50%bidrag fra NV-prosjekt	113	116	120	123	472
50% VASK-kommunene	113	116	120	123	472
Pr VASK-kommune	11	12	12	12	47

Hver av de 10 VASK-kommunenes andel blir følgende:

År 2015: 11.000 kr.

År 2016: 12.000 kr.

År 2017: 12.000 kr.

År 2018: 12.000 kr.

Oppsummert:

Finansiering (tall i tusen)	2015	2016	2017	2018	Sum
Bidrag fra prosjektsystemet	393	451	429	450	1.722
Pr VASK-kommune	39	45	43	45	172

Kost/nytte

Forutsatt at målsettingen oppnås, vil prosjektet ha stor nytte for kommuner og VA-selskaper.

Manglende kompetanse på et samfunnsområde som forvalter så store verdier, representerer en stor risiko for feilinvesteringer og unødig høye kostnader.

Tidsplan

Prosjektet gjennomføres i perioden fra 2014 til 2017.

Rapportering

Status for prosjektet og oppnådde resultater rapporteres årlig til deltakende kommuner, selskaper og Norsk Vann. Prosjektet omtales regelmessig i Norsk Vann Bulletin.

Andre opplysninger

Trondheim, 11.09.13, revidert 16.12.14

Anne Kristine Misund / Thomas Langeland Jørgensen

Direktørens forslag til prioritering for 2014:

Viktig «pilot» som kan løfte arbeidet med rekruttering til vannbransjen. Bør gjennomføres i 2014 - 2018.

Innspill fra høringsrunden

Samfunnsutviklingskomiteén

Samfunnskomiteén støtter prosjektet, men er generelt uenig i å bruke prosjektsystemet til generell utdanningsstøtte.

Samfunnskomiteen støtter direktørens vurdering.

Vannkomitéen

Diskusjon om en klarer å nå målsettingen (krav til å beherske norsk skriftlig og muntlig?). Bør VA-bransjen utfordres til å bidra økonomisk slik at bidraget fra Norsk Vann reduseres.

Avløpskomitéen

Forslaget støttes.

VASK

Følgende fra VASK har prioritert dette/ansett prosjektet som spesielt viktig: Trondheim, Bærum

IKS

Ingen kommentar til direktørens anbefaling.

Driftsassistansene

Ingen kommentar til dette prosjektet.

Direktørens innstilling til PU

Dette er et kostbart tiltak som går over 4 år. Flere har med rette stilt spørsmål ved om dette bør være en prioritert oppgave for prosjektsystemet i Norsk Vann. En forutsetning for å støtte doktorgradsstipendiatet er at det får en form og innhold som kommuner og VA-virksomheter er tjent med. Det bør oppnevnes en styringsgruppe som får mandat til å forhandle fram en spesifisert avtale med NTNU. Prosjektbevilgningen gis under forutsetning av at det oppnås en tilfredsstillende avtale. Prosjektet gjennomføres i 2014 - 2018.

Behandling i PU januar 2014:

PU støtter direktørens innstilling.

Kommentar: I løpet av 4-årsperioden bør det vurderes alternative finansieringsmetoder/kilder, og også hvordan støtten eventuelt skal fordeles mellom flere undervisningsinstitusjoner.

Direktørens innstilling til styret:

Prosjektet gjennomføres i 2014.

Styrets vedtak i møte 29. januar 2104:

Prosjektet gjennomføres i 2014.

Direktørens forslag til prioritering for 2015:

Prosjektet foreslås prioritert for 2015 iht. bindinger fra behandlingen i 2014.